

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Geo. Lalchak, President.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Риб. Домі, на риб. вулиці Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.
 Ю. Дольчик, голова.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

НА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКІЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІЙ ПРЕСІ.

(Поклик секретаря Ц.В.К. К.П.К.)

Товариші і Товаришкі! До вас знову лунає заклик, щоб ви присвятили місяць травень для підтримання української робітничо-фармерської преси. Знову закликається до збирання найкращих засобів боротьби, тобто грошей, збільшення циркуляції часописів та до підняття всіх можливих способів і засобів для загального поширення впливу вашої преси.

Кожному з активних учасників в робітничому русі повинно бути ясно, що ця праця має найважливіше значення. Немає другого способу, яким ми могли б так регулярно і постійно досягати маси українських робітників і фермерів в цій країні та поширювати між ними думки про пробудження працюючих мас і їхню боротьбу проти нерівностей і бруталності капіталізму.

Агенти капіталу і всі сили реакції працюють з таким зав'язанням між робітниками і фермерами так званого "чужинського уродження", як ще ніколи перед цим не працювали. Капіталістична преса своїми широкими публікаціями і всіма способами допомагає націоналістичним, реакційним, релігійним і білгородським елементам серед українських і інших робітників. Членів їхніх організацій вихвалюється і підноситься публічно як прекрасний вірш "канаднізовані" іммігрантів. Все це робиться в прекрасній організованій спосіб буржуазією цієї країни з тою ціллю, щоб повтержати так званих "чужинських робітників", які відомі своїм нахилом до радикалізму, від життя в рядах бовових, класово свідомих секцій канадської робітничої класи.

Від деякого часу провадиться кампанія безперестанних атаків на поступових робітників, таких, наприклад, як напад на Товариство Української Робітничо-Фармерської Преси. На цей визов класово свідомі робітники і фермери серед українського населення в Канаді повинні відповісти як жвавою працею для своїх організацій і преси. Будівництвом і розвитком своєї преси ви робите велику прислугу не лише українським працюючим в Канаді, але для цілого тутешнього руху робітничої класи. Атаки пануючої класи в цій країні і її відкриті допомога реакційним елементам серед українців мусить бути зустріта з відновленою і збільшеною енергією та запалом українських організованих працюючих мас.

Ми мусимо досягти масу безпартійних і неорганізованих працюючих, бо це є широке і плодородне поле, яке буржуазія намагається завоювати, щоб ще більше підкопувати основи робітничого руху. На вас, читачі і прихильники боевої української робітничо-фармерської преси, спадає завдання перешкодити буржуазії в її спробах збирання резервів для її реакційних сил. Цього можна досягти тільки ще більшою відданістю і посвятою, як в минулому. Потрібно грошевої підтримки української робітничо-фармерської преси, але ще більше потрібно її нових читачів і нового попертя робітників і фермерів.

Тому вперед, Товариші і Товаришкі, в цьому місяці травня на допомогу своєї пресі! Дайте відповідь на атаки і махінації буржуазії інтензивною кампанією в користь своєї преси, яка зрештою є нерозривною і дуже важною частиною всієї преси канадської робітничої класи, важною батареєю працюючих у боротьбі проти сил капіталізму.

Нехай живе українська робітничо-фармерська преса!
 Дж. МекДоналд

350 МІЛІОНІВ ДОЛАРИВ "ФОР ФОН".

В одному місці своєї знаменитої промови "Європа й Америка" тов. Троцький сказав, що через монополізацію європейськими державами кавчуку, кофе, олова, селадія для мотузків, салітри — "доброму американському мільйонеру не можна ні на автомобілі прохитися, ні кофе до сходу напийтися, ні на добром мотузкові повиситися, ні навіть звичайною оловною кудлю череп собі розторощити — ніяк не можна, бо зі всіх боків експлуатація".

Тов. Троцький оминув ще одну важну галузь експлуатації Європою американських мільйонерів. Певно тоді, як він цю промову говорив (15. лютого 1926.) експлуатація Європою "добрим" Американцем в цій галузі не була ще підрахована і він не мав її під руками, бо інакше навряд чи він її оминув би. Про цю галузь експлуатації ми ось тут поговоримо.

Телеграма з Лондону до американської преси від 24. квітня доносить цікаву статистику про цю експлуатацію. Ось вона: "Американці витратили в Європі в 1925 році \$350,000,000 (триста п'ятьдесят мільйонів доларів), з яких \$250,000,000 витратили у Франції, а \$100,000,000 в інших країнах".

Далі в телеграмі говориться, що Англія недоволена з такого стану витрат і робить старання, щоб ці витрати Американців були поділені між Францією й Англією.

Але ви спитаєте — на що Американці зробили ці витрати? Ну... це, як би вам сказати — витрати на європейський "fun". Не знаю до якого гатунку сирівицю його прилучити — здається, що припадає його так таки лишити самостійним: "fun" та й годі. Українською мовою цей "сирівець", що на него Американці витратили в Європі \$350,000,000, можна назвати словами: фешенебельні готелі, клуби, театри, кабаре, кафе-штангані, танці, обіди, вечери, фешенебельні реставрації, "висококласові" домні розпусниці... одним словом "fun".

Цікавий "сирівець" — правда? В Європі монополія на него має Франція: Париж і Рів'єра. Тому то вона й скубула за

цей "сирівець" з американських мільйонерів \$250,000,000 тоді, як всі інші європейські країни разом, включаючи й Англію, продали цього "сирівицю" Американцям за сто мільйонів дол. Отже для Англії це не "fun".

Тепер ми вернемося знову до промови тов. Троцького "Європа й Америка". Тов. Троцький сказав (гляди "У.Р.В." з 22. квітня):

"Статистика Англії свідчить, що число працюючих робітників зменшається, число вуглекопів зменшається, а зате зростає число ресторанів прислуги, кафе-штанганого персоналу та елементів люмпен-пролетарського типу. На рахунок продуцентів зростає число люда".

Ви спитаєте: за чого зростає число ресторанної прислуги та кафе-штанганого персоналу в Англії? Та за чого тих-же бідних американських мільйонерів. Виходить шось в роді того, що англійська ресторанна прислуга та кафе-штангані елементи збираються висискувати американських мільйонерів.

Не повезло міністрові Чорчилеві з кавчуком і з 12-ма причинами оптимізму, то він повернув дилу в інший бік. У вище згаданій телеграмі про витрати американських мільйонерів в Європі говориться, що англійські готельники й власники ріжних "фонів" рішили всіма силами відібрати у Франції першештво на "fun" і в той спосіб в літньому сезоні цього року заманити до себе американських мільйонерів.

Перш всего вони рішили поширити нічне життя Лондону значно більше, від попередніх років. В таких фешенебельних заведеннях, як "Embassy Club", "Savoy Hotel", "Kit-Cat Club" заведено ріжні "реформи" з гавайськими оркестрами, кабаре, танцюристками, лівнічними водевілями і т. ин. "Rizzi from Ciro's" відкрили новий люксусовий "Ambassadors Club", а новий "Prinee's Cabaret" завів в себе таку водевільну програму з обідами, вечерами й танцями, що американським мільйонірам, їх жінкам і донькам будуть трістися коліна ще сідаючи на корабель в Нью Йорку. Ще закладено в самому серці Лондону, коло "Piccadilly Circus", нову нічну танцювальну ресторанію, яку названо "Cafe de Paris" і якою Лондон втре нося самому Парижеві. А все це робиться, як каже телеграма, ось для чого:

"All of these places are expecting to do a very profitable American trade during the next four months".

Ми навмисно навели це з телеграмі по англійськи, бо так воно звучить більш реально.

Тепер нам зрозуміло, чому, після твердження тов. Троцького, в Англії зростає число ресторанної прислуги й кафе-штанганого елемента тоді, як число працюючих в інших індустріях зменшається.

Отже американські мільйонери витратили в 1925 році в Європі триста п'ятьдесят мільйонів доларів на розкішне, розпусне життя. Америка умеє давати своїм мільйонерам колосальні зиски, але не умеє дати такого марнотравного життя, як стара будиця — Європа. Європа, головю Франція, вміє з таким "мистецьким" смаком сполучити розкіш з розпусною, що американські мільйонери не вводити в спокусю і вони рік річно залишають свої Каліфорнію та Флориду й мандрують в Європу, а там кидають мільйонами доларів, нажитими з крові й поту працюючих, на всі боки, збагачують європейських паразитів: готельників, власників мод, кабаре, кафештанганів і т. ин.

Там вони по кілька разів на рік женяться, розводяться, скандалять, бешкетують, купаються самі й купають проститутку в шампанському вині.

На такий то "fun" американські мільйонери витратили в 1925 році в Європі \$350,000,000. А у себе дома, в Селаді, клубами розбивають голови голодним і холодним страйкуючим жінкам і діткам — робітникам.

Капіталістичний "fun" — чи не так?

Робітник.

ЗНОВ ФАЛШІВІ "КОМУНІСТИЧНІ ДОКУМЕНТИ".

Цим разом фалшиві "комуністичні документи" "викрила" Київська газета "Пролетарська Правда" з 31. Березня між іншим пише про це:

"На пленумі Виконкому Комуністичної Інтернаціональної Молоді досить акриво звальною було картинку тих репресій, що спинаються на голови молодих комуністичних борців у всіх буржуазних країнах. Сьогодні сидять німецькі комсомольці по в'язницях, а ще гірше стоїть справа в тих країнах, де комсомол на нелегальному стані. У Болгарії, в Польщі, в Румунії та Угорщині комсомольці завжди мають перед собою не тільки загрозливі в'язниці, але й небезпеку жестокої смерті".

Отже, не дивуюмося, що буржуазія уявляє до таких негідних засобів у боротьбі з молодим комуністичним рухом, як підраблені документи. Не дали вони великого успіху, коли ці документи підраблялися від імені Комінтерну, може кращий ефект справлять підраблені документи від імені Комінтерну Молоді.

Для нас знаменне тільки в цій події те, оскільки вона характеризує зайвий раз ту зневажливу, яку висловлює міжнародний комсомол в пануючих класах за кордоном; з ним буржуазія бореться ще хитрішими й складнішими засобами, ніж з комуністичними партіями".

Коли буржуазія допускається вже такої системи боротьби з комсомольцями, як підраблювання документів, то це тільки свідчить, що вона не може вже завоювати робітничої молоді ріжними спортивними, культурницькими та навіть релігійними організаціями. Видно, що навіть сам католицький інтернаціонал молоді, конгрес якого відбувся недавно в Римі з участю самого папи, не дає бажаних наслідків. Тому приходиться братися за підраблювання документів, щоб тільки мати привід розбити комуністичну організацію молоді.

Мусій.

ЄВРОПА Й АМЕРИКА.

(З промови тов. Л. Троцького.)

Лишаємо Англію й мандруємо за тов. Троцьким в інші країни, а саме в Німеччину та Францію.

Про ці країни тов. Троцький говорить коротше, як про Англію, бо спір за першештво йде між Англією й Америкою.

Відносно-ж Німеччини й Франції, то ограничусь короткими замітками.

Три дні тому назад я отримав від нашого інженера, який в справах замовлень відідав німецькі заводи, лист, в якому він характеризує обставини такими словами:

"У мене, як у заводського інженера, залишилося дуже тяжке враження. Промисловість тут завмирає з браку ринку, і ніякі американські позички цього ринку не збудують".

Чисто безробітних в Німеччині переходить два мільйони. А раціоналізація продукції привела до того, що кваліфіковані робітники в загальному числі безробітних творять около трох четвертих. Німеччина провела кризу інфляції й кризу дефляції — тепер повинен початись розвиток, а замість цього великий крах, поверху два мільйони безробітних. А вже найтяжчі наслідки режиму Доса ді на Німеччину — ще цілком впереді.

У Франції промисловість після війни зробила значний крок вперед. Це багатово обмануло, породжуючи "будівельну" ілюзію. На ділі-ж Франція жила понад свої засоби. Промисловість її піднялася, опираючись на тимчасовий ринок (зруйнований війною райони) і при тому на рахунок цілої країни (обезцінення франка). А тепер надходить час розплати. Аме-

риканець каже: "Роззбройся, скорочуйся, звужуйся, переходь на стаду валюту". Стала валюта означає зменшення продукції й вивозу, означає безробіття, вислання чужинських пролетарів, зниження заробітної платні французьким робітникам. Період інфляції зруйнував дрібну буржуазію, період дефляції розворушить пролетаріат.

Французький уряд не наслідуються підступити до вирішення фінансового питання. Міністри фінансів змінюються що два місяці і фабрикують фалшиві папери гроші. Це одинокі їх методи регулювати господарство. Адмірал Горті в Угорщині, уявивши, що це не хитра штука, почав підрабляти французькі франки в себе дома, але не для підтримання республіки, а для відбудовання монархії.

Республіканська Франція не згодилася на монархічну конкуренцію й розпочала в Угорщині арештування, але поза тим, для відбудови французької валюти зробила не багатово. Франція йде на зустріч економічній і політичній кризі.

В цих умовах розпадаючися Європи Ліга Націй хоче скликати цього року дві конференції: одну для роззброєння, другу для господарського відродження Європи. Не будемо, однак, спішити купувати тикети: підготовка у них йде дуже повільно, натикаючись на кожному кроці на спірні інтереси.

І давно вони натикаються на ці спірні інтереси і будуть натикатися, аж поки не побють собі добів. Але дальше про це в слідуючому числі.

"АМЕРИКАНІЗАЦІЯ" БЕЛЬГІЇ.

Бельгія оце зазнала несподіваної й дуже гострої кризи. Стабілізація бельгійського франка, що, здавалося, наче вже здійснена, раптом завдало великого удару: протягом одного дня американський долар підскочив з 22-ох до 25-ти франків, а фунт стерлінгів в 107 до 120 франків. На біржі склалася паніка і збільшилася попит на закордонну валюту, що доходить величезних цифр.

Розгублений уряд шби беретсь до банків і промисловців — противників демократичної коралції — й загрозив репресіями проти спекулянтів, скеровуючи отак громадську увагу зі справжніх причин кризи.

Цих причин треба шукати десь в іншому місці, а не в браковій довірі до уряду. Ці причини — в великих економічних помилках, які є в самій базі стабілізації й, зокрема, — в шчинному й бруталному шахрайстві американських банкірів, що гралися з урядом Пуле-Вандервельде, як кіт з мишкою...

Насамперед, франк протягом 3-ох місяців було стабілізовано на сучаснітчимих заходами на курсі 22 франки за долар. Уряд розтратив собі на фікту понад 200 мільйонів франків. Далі маневри американських банкірів виявляли собою справжню бандитську операцію. У жовтні минулого року вони обідали дату позичку на 150 мільйонів доларів на 20-років, і уряд, що є їхнім спільником і разом "жертвою", обрхував свої плани на цій базі. Він перерів через парламент потрібні для урівноваження бюджету податки. Він наклав парламент свої свої плани. Що-ж з того вийшло? План є, бракує тільки грошей... І ось тут англо-саксонські банкірі заявили, що вони "нічого не обіцяли" і замість дати тільки 100 мільйонів на 3 роки, але з абсолютною умовою: консолідувати текучий борг, індустріалізувати й контролювати залізничі й нарешті, щоб держава відмовилася від своєї теки з колоніальними цінностями на 400 мільйонів.

Коли ці умови викрито в пресі, склалася паніка. Національний банк, вичерпавши свої маневрові заходи, вже не може зберегти курс франка. Отже, останній почав занепадати. А не є крах стабілізації. А зважаючи на те, що справу треба розв'язати і що уряд мусить і далі прагнути оздоровлення, щоб запобігти інфляції, йому лишається тільки один вихід: цілком пристати на умови англо-саксонських банкірів.

Те, що діється в Бельгії, є тільки накреслення тактики, що її вживає американський капітал задля колонізації європейських країн. Він потрохо застосовує справжній Досів план. Але все те, що становить базу Досового плану в Німеччині, в Бельгії застосовують іншими методами, беручи бельгійський уряд за горлянку. Найгірше для нього тепер це — поступитись залізничними банкірам. Залізничники протестують, соціалісти вагаються. Але удар, що його завдало франків, примусить пристати на все й уже видно, як соціалістичні ватажки намагаються заховати під смутною формулою "автономії" передачу залізниць банкірам.

Ця криза, звісно, має серйозний політичний відгук. Загострюється боротьба між коаліцією з одного боку, та ліберальною й консервативною опозицією з другою. "Бруксельський Банк", що співробітничить з промисловим капіталом, провадить у країні жваву кампанію проти уряду, і за-для цього засновано "Лігу громадського інтересу". Фашистські угруповання і собі силкуються пригорнути до себе дрібну буржуазію й середні класи. Серед останніх відбувається глибоке зворушення. Серед робітничих мас збільшується прагнення боротьби проти фашизму, як що він стане загрозливим.

Отже, можна сподіватися поважних політичних подій в Бельгії.

Брисель, 19. березня. А. Г.

ДУМКИ ПРО ПРЕСОВУ КАМПАНІЮ.

Надходить травень — треба працювати для своєї преси. Працювати всім читачам — робітникам і фермерам, так, як хто вміє.

Я не назвав-би це працею, а лише виконанням обов'язку; до якого заставляє мене моя свідомість.

Робітник або фермер розуміє під працею цілий день умивання в фабриці чи на фармі. Я, наприклад, розумію працю ось як: Працював я в лісі. Цілий день обрубав гіллячча, стягав логси, скавав між ними по гірках. Вечером нас в кемпі — як оселедців в бочці.

Ляжу спати, в боки сучки втрутяться, а руки аж крутяться та й ноги пахнуть. Чую — а мій товариш по постелі (він різав пилаво від штуки — контрактівний робітник), стогне і в сні:

— Ой руки мої, рученьки... А в другому кінці кемпі чую:

— Тимбер!... Тимбер-е-ер!... Також у сні вигукую.

Може й я-спав якої у сні — не знаю. Знаю тільки, що боліли руки, ноги, кості — ціле тіло ломало.

Ось це по моєму — праця. Але кажуть, що збирати для газети передплату й пресовий фонд — також праця.

Працював я для преси минулого листопада й таки зібрав дещо передплатників та пресового фонду.

Не стільки, як інші зібрави, але таки дещо зібрав. І не напружувався.

Тут не праця потрібна, а охота й трошки вміння. Головною охота. Як є охота, то вміння найдеться.

А охота є тільки тоді, коли є свідомість і розуміння свого обов'язку зглядом своєї газети.

Навчила мене газета розуму — давай-же я відплачує її за те: найду її нового, ученика.

Добру річ зроблю. Та не одну, а цілий дві: газети матеріально допоможу й одного робітника чи фермера освідую.

І не напружуюся. Навіть коли я працюю цілий день на кусок хліба, то це не додає мені аж надто великого труду пройтися ввечером до одного — двох робітників, поговорити з ними й таки намотати передплатників робітничу газету.

Не кожен й ходити кожного вечера. Вистарчить піти пару разів на тиждень.

Коли я бачу, як аматори або співаки шовчерева сунуть собі голови на сцени до 12-ої години ночі, щоб відіграти представлення чи дати концерт для своєї преси, то моя робота навіть від їх вдесять раз легша.

Вона тяжка для мене була тоді, коли я не знав, чому я маю це робити.

А нині, коли навіть три або чотири рази піду до одного й того самого робітника й таки нарешті дістану передплату, то чуюся дуже вдоволенний і не-спрахований.

А одного разу, бажуючи переконатися на власні свідомості свого товариша про праці — сам передплатив йому газету. Передплатив і не признався, що це я зробив.

І чувся вдоволенний. А коли мені перший раз вдалося дістати півричку передплату від нового передплатника, то я чувся вдесять разів більше вдоволенний.

А колись я не міг зрозуміти, чому мене свідомі робітники намовляли передплатити газету.

— Ну, й чого вони у мене хочуть? — думав я. — Певно редакція ділиться з ними грішми...

Таки думав так. А тепер сам з себе сміюся. Бо вже розумію... І збираюся, як товариші кажуть, до праці в місяці травні, щоб допомогти своїй пресі.

Гей, хто в лісі, озовися! Та до пресової кампанії в травні берися!

Яверуса.

Не забувайте про пресовий фонд "Укр. Риб. Вістей"!